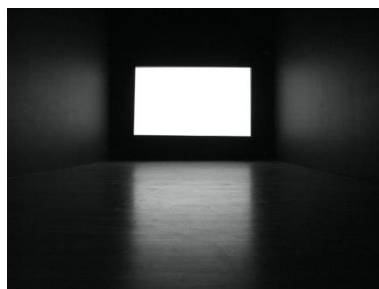

vzw VONKEL
EEN LUISTEREND HUIS

Centrum LevensEindeVragen Gent
Zwijnaardsesteenweg 41-43
9000 Gent
Tel.09/330 40 51
www.vonkeleenluisterendhuis.be
welkom@vonkeleenluisterendhuis.be

Erkennen wat is
brengt ons tot liefdevol
handelen
wat tot doel heeft
het lijden te verminderen.

Bernie Glassman

JAARVERSLAG VONKEL 2023

WORDING

woordmuziek

*spreekt verwondering
in-borreleend
traagbloeiende zongestalten
een zuiverder zijnsverweving
laag na laag
ontsluiert licht zich
tot een nieuwer zijn*

Velimir Lobsang

(voor Erik van Ruysbeek)

Meer van Velimirs gedichten kan je horen op de Algemene Vergadering van
23 maart 2024, voorgelezen door Hedwig, Johans weduwe en door Tony.

BESTUUR 2023 - 2024 delegeren moet je leren

STICHTENDE LEDEN

Marc Cosyns
Gita Deneckere
Lieve Thienpont
Simonne Van Aelst (+)
Tony Van Loon

BESTUUR 2023

Marc Cosyns
Christine De Coninck
Geert Derre
Pieter Deturck
Filip Schriers
Lieve Thienpont
Rita Thienpont
Tony Van Loon
Koen Verhofstadt

DAGELIJKSE WERKING 2023

Pieter Deturck
Rita Thienpont

Pieter Deturck heeft inmiddels Tony Van Loon opgevolgd als secretaris.

Christine De Coninck vragen we per 23 maart 2024 vicevoorzitter van Vonkel te worden om in maart 2025 de voorzittersfakkel over te nemen. Dit is een zeer belangrijke stap waar we met veel dankbaarheid en vertrouwen naar uitkijken.

We zijn super blij met de nieuwe en jongere krachten die de continuïteit van Vonkel met deskundigheid en een groot hart willen waarmaken.

VONKEL 2023 - 2024

Niet alleen de telefoon, maar heel Vonkel stond roodgloeiend het voorbije jaar. Met in 2023 ongeveer het dubbele van 2022 aan onthaalbezoekers en -telefoons, 179 intakegesprekken, 41 aanvragen tot huisbezoeken, 4 actieve buddy's en 16 externe vormingen en lezingen, hebben we allemaal een tandje bijgestoken om iedereen zo vlug als mogelijk van antwoord te dienen. En ondanks het feit dat we ook in 2023 nieuwe krachten bijkregen, konden we de wachttijden voor intakes en consultaties niet inkorten. Integendeel, de wachttijden worden langer. En dat doet zeer! Bij de wachtenden en ook bij onze medewerkers.

De grote drukte is ook te wijten aan het feit dat er naast de 179 nieuwe patiënten van 2023 er ook nog vele lopende dossiers zijn (van de voorbije jaren) waardoor er in 2023 door de zeven betrokken artsen in totaal 485 consultaties werden gehouden, er welgeteld 100 adviezen werden geschreven en 18 euthanasieën uitgevoerd.

Dat zoveel mensen de weg vinden naar Vonkel, is niet per definitie verontrustend. Euthanasie is een hot item geworden in het nieuws, de krant, in lezingen, scholen, opleidingen, literatuur... kortom in het dagelijks leven.

Bezig zijn met sterven en dood, hoeft helemaal niet morbide te zijn. Wel integendeel. Je bewust zijn van de eindigheid, ook van je eigen leven, kan best inspirerend werken. Op tijd en stond stil staan bij wat wil ik nog in dit leven, behoedt ons op het eind van de rit voor vragen als waarom heb ik niet... ? wat als ik wel had... ?

En voorzienend stilstaan bij ons levenseinde kan ons en onze dierbaren bij het overlijden veel leed besparen.

*En dat hij kalm is heengegaan, is de grootste zegen die mogelijk was.
(mail 2023 van een mama over haar zoon)*

WE STAAN AAN DE KANT VAN HET LEVEN

En toch zien we dat de burger nog met de meest voor de hand liggende vragen over het levenseinde naar gespecialiseerde centra als Vonkel moet komen.

Hoewel het geen twijfel laat dat er meer aandacht gaat naar de thematiek 'eindelevensvragen' en alle mogelijke aspecten ervan binnen alle terreinen van de hulpverlening, staan we toch nog voor grote uitdagingen.

En dit voornamelijk binnen het terrein van de psychiatrie. We zien in Vonkel nauwelijks nog patiënten met kanker. Terminaal zieken worden goed geholpen bij het sterven binnen de reguliere zorgverlening. Niet terminaal zieken zijn voor vele hulpverleners wel nog een uitdaging. Zo zien we in Vonkel wel nog mensen met neurologische aandoeningen zoals MS, Parkinson, maar ook steeds minder. Ouderen met allerlei kwalen (polypathologie) zijn ook nog vaak op zoek naar passende hulpverlening. De grootste nood echter situeert zich binnen de psychiatrische populatie.

Er bestaat nog altijd de vrees dat als we aandacht geven aan de eindelevensvraag van de psychiatrische patiënt, dit zou leiden tot een vroegtijdige dood. We horen collega's nog altijd zeggen 'dat ze aan de kant van het leven staan'. Dat is zeer mooi, maar is sterven dan geen deel van het leven? En staan de mensen in Vonkel dan niet aan de kant van het leven? Het is een opsplitsing die ook binnen het medisch denken, geen steek (meer) houdt.

Stilaan dringt het ook in de hulpverlening door dat het feit dat mensen in hun vraag naar levensbeëindiging gehoord worden, gerust stelt. En hen bijgevolg vaak afhoudt van suïcide.

*Sedert mijn gesprek in het onthaal, kan ik mijn suïcide gedachten eindelijk opbergen. Ik kom eindelijk weer eens aan nuchter denken toe. En of dat nu uiteindelijk richting leven of dood leidt, is momenteel niet zo relevant. Dood gaan we immers allemaal.
(mail 2023 van een 38-jarige vrouw, moeder van twee kinderen)*

WACHTTIJDEN / EXTERN DOORVERWIJZEN / EFFICIËNT NETWERKEN

Zelfs een eenmalig gesprek kan levensreddend zijn! Zoals we in de cijfers (voor zover ons bekend) kunnen zien, gaat slechts een klein percentage van de hulpvragers in Vonkel over tot euthanasie op korte termijn. De meeste mensen gaan door met hun leven en geven te kennen dat het feit dat zij gehoord worden in hun zorgen rond het levenseinde,

geruststellend heeft gewerkt. Het is dus ontzettend belangrijk dat het onthaal kan blijven doorgaan en dat ook de wachttijden voor intakes en consultaties korter worden.

De bottleneck van de wachttijden in Vonkel zit op de eerste plaats bij het tekort aan artsen, in het bijzonder psychiaters die mee euthanasievragen willen uitklaren en artsen die de euthanasie willen uitvoeren.

Dit is onze belangrijkste missie voor de komende jaren: artsen warm maken om mee de hulpvragen te helpen uitklaren om tot een advies te komen en ook artsen zoeken die bereid zijn om een euthanasie uit te voeren. Vele artsen gaan akkoord met de euthanasie, maar weinigen zijn bereid om uit te voeren. We hopen op die manier de wachttijden korter te maken én suicide voor te zijn!

*Beste medewerkers van Vonkel,
Ik wou u nog even uit de grond van mijn hart bedanken voor het mooie afscheid dat mijn mama heeft kunnen hebben mede dankzij jullie.*

Na vele jaren afzien door haar ziekte ben ik blij dat ze sereen en vredig is kunnen heengaan. Negen jaar geleden had ze al eens 2 zelfmoordpogingen ondernomen, waarbij ik haar steeds had gevonden. Dit was heel heftig voor mij. (mail 2023 van de dochter)

Hoe we dat netwerken het meest efficiënt aanpakken, is nog een zoeken. Momenteel spreken we zoveel als mogelijk artsen aan die ons pad kruisen. Artsen die verwijzen naar Vonkel worden sowieso gecontacteerd om over hun patiënt te overleggen en meteen stellen we ook de vraag of de arts in de toekomst ook bereid zou zijn om euthanasievragen uit te klaren of een euthanasie uit te voeren. Maar hoe bereiken we de andere collega's?

STAGES HUISARTSEN / OPLEIDING PSYCHIATERS / ZWEEDSE PSYCHIATERS-IN-OPLEIDING OP BEZOEK

Er bestaat de LEIF-opleiding in Wemmel die zeker een aanrader is, maar die enkel/voornamelijk de reeds gemotiveerde hulpverleners aantrekt. En uit de praktijk blijkt dat dit ruim onvoldoende is om de grote toename aan vragen de baas te kunnen. Er moet dus meer gebeuren. Daarom gaan wij steeds zeer gemotiveerd in op de vraag naar stagemogelijkheid binnen Vonkel. En dit voor alle mogelijke disciplines: onderwijs, sociaal werk, filosofie, toegepaste psychologie, ... en sedert enkele jaren ook voor huisartsen.

In 2023 kwamen zeven laatstejaars-huisartsen-in-opleiding in Vonkel een 'maatschappelijke stage' lopen en in 2024 zijn er al vijf gepland. De stagiairs laten er telkens bij het afronden van de stage geen twijfel over bestaan dat het hun kijk op levenseindevragen drastisch heeft veranderd.

*Deze stages worden sterk geapprecieerd door de studenten, die een eigen keuze mogen maken uit de lijst van stageplaatsen,
(mail 2024 van stageleidster UZ Gent)*

Zeer verrassend was de aanvraag vanuit het Universitair Ziekenhuis Sahlgrenska in Göteborg om Vonkel te bezoeken. Op 26 oktober 2023 ontvingen we 19 psychiaters-in-opleiding en drie begeleidende professoren om gedurende de hele dag met alle aspecten van de Belgische euthanasiewet en zijn toepassingen te onderhouden. Dat ook vier ervaringsdeskundigen hun verhaal kwamen doen, was ongetwijfeld het hoogtepunt van de dag. Hierbij nogmaals een oprechte dank en bewondering voor hun moed om zo'n kwetsbare getuigenissen te komen afleggen. Het heeft veel teweeg gebracht. Sommige Zweedse artsen gaven te kennen dat ze hun suïcidale patiënten met andere ogen zullen zien en andere gaven aan dat zij het bijzonder jammer vinden dat zij de mogelijkheden van een euthanasiewet niet aan hun patiënten kunnen aanbieden. Nog anderen gaven aan zich geïnspireerd te voelen om ook op politiek vlak zich te laten horen. Het zoeken naar mogelijkheden op een sereen levenseinde wordt trouwens stilaan een mondiaal thema.

Wij hopen ten eerste dat ook bij ons binnen de artsenopleiding de levenseindevragen veel meer aandacht zullen krijgen in de toekomst. Wij horen immers van de huisartsen die stage komen lopen dat dit tot op heden 'een mager beestje is'. Wij lieten reeds weten aan de universitaire opleidingscentra van Leuven en Gent dat Vonkel altijd bereid is haar steentje bij te dragen door stageplaatsen aan te bieden. Als Zweedse psychiaters in wording daar wijzer kunnen van worden, Belgische misschien ook.

WIE KRIJGEN WIJ OVER DE VLOER?

Wie Monica Verhofstadt, postdoctoraal onderzoeker UGent, al eens aan het woord hoorde, zal zeker 26 oktober 2024 niet willen missen. Met de cijfers die we in Vonkel zo nauwkeurig mogelijk proberen bij te behouden, zal Monica ons een veel nauwkeuriger beeld schetsen van wie wij in Vonkel over de vloer krijgen.

*in de kliniek
zonder tabak blaadjes
en briquet
ben je geen mens
om 10u slaapmedicatie
3u klaarwakker
niets meer krijgen
half acht ontbijt
dan naar de crea*

*de krant lezen en goeie koffie drinken
op het rookterras tabak smoren
socializen met andere rokers
verhalen aanhoren*

*dan dacht ik
ik ben hier de normale
ps ik ben wel weer mens geworden (mail van patiënt 2024)*

AUTISME / AUTISME-ONVRIENDELIJKE-PROCEDURE / INLEEFSESSIES

Dit brengt ons naadloos bij de populatie die ons weer elke dag met verstomming slaat. Ongeveer **55%** van alle mensen die in 2023 een euthanasie-procedure opstartten in Vonkel heeft de diagnose ASS (Autisme Spectrum Stoornis) of een vermoeden ervan. Het hoog percentage aan mensen met autisme dat euthanasie vraagt, blijft maar stijgen. Het onzichtbare van het lijden hakt er vaak zwaar in bij de mensen omdat zij daardoor ook weinig begrip krijgen voor het feit dat ze vaak maatschappelijk niet volgens de verwachtingen functioneren. Lieve Thienpont, psychiater, zal dit in juni 2024 verder toelichten.

Er is niets te zien aan mij, maar ik lijdt verschrikkelijk! Dat verstaat niemand! Ik ben hopeloos!

(hulpkreet van veertiger, fulltime aan het werk, vader van 2 kinderen)

Een euthanasieprocedure is bij uitstek een autisme-onvriendelijke procedure. Wat mensen met autisme nodig hebben nl duidelijkheid en voorspelbaarheid, kunnen we niet bieden. We kunnen onmogelijk op voorhand zeggen hoe lang de procedure zal duren omdat we niet weten wat de wachttijden zullen zijn van de betrokken artsen en hoe dikwijls de artsen de patiënt zullen willen zien. En of de huisarts de euthanasie zal willen uitvoeren dan wel of we op zoek moeten gaan naar een uitvoerende arts. We weten meestal op voorhand niet binnen welke termijn we de familie betrokken krijgen bij de vraag van hun familielid en of de hulpverleners meewerkend zullen zijn of eerder afhoudend. En wat vaak vergeten wordt is de twijfel van de patiënt zelf die tijd nodig heeft om de vraag te laten rijpen tot een persisterend gegeven of net niet. We doen er in Vonkel alles aan om waar er nog enige veerkracht is, dit ook aan te moedigen. En soms lukt dat wonderwel!

Je mag mijn afspraak bij de dokter annuleren. Het gaat inmiddels veel beter met mij, eigenlijk wonderwel top! En ik ga ervoor dat dit zo blijft.
(mail van twintiger 2023)

TEGENSTANDERS VAN HET GEDACHTEGOED / WAAR WE MEE BEZIG ZIJN IN VONKEL, DOET ER TOE / MET DANK AAN DE MENSEN DIE GETUIGEN

Hoe overtuigend de getuigenissen ook mogen zijn, toch horen en lezen we ook nog vaak de tegenstanders van het gedachtegoed. Wat, zo hoorde ik recent in een interview, alleen maar aangeeft dat waar we mee bezig zijn, relevant is, er toe doet. Interessante gedachtegang.

We zijn dan ook de mensen die een getuigenis brengen zeer dankbaar. Het houdt ons op de been. Het werken in Vonkel kost veel inspanning en het beluisteren van de verhalen veel incasseringsvermogen. Maar de getuigenissen van de betrokkenen op de eerste plaats en even zeer van hun belangrijke derden overtuigen ons telkens weer van het belang van deze bijzondere zorg die Vonkel biedt. Als we de vele getuigenissen lezen, kunnen we er

inderdaad niet rond dat wat we doen er toe doet. En dat maakt het verschil en geeft telkens opnieuw de nodige energie.

Beste,

Ik wil mijn afspraak in Vonkel graag annuleren.

Ik ben anderhalve maand geleden op een zeer goede manier uit mijn tweede opname met dagkliniek gekomen, nooit gedacht dat dit zou kunnen.

Voor mij is het nu de moment om volop te leven en de gedachte aan het euthanasie-traject te laten rusten. Ik ben ervan overtuigd dat de dokter dat begrijpt. Ik blijf deze overigens zeer dankbaar, en de hele Vonkel-organisatie, omdat jullie - ook voor mij - een belangrijke bescherming hebben geboden (en bieden).

Toekomstvoorspellingen ga ik nu niet maken, ik wil gewoon genieten van de kleine dingen waarvan ik dacht dat ze nooit meer mogelijk zouden zijn.

Mijn grootste dank

(mail patiënt van 33 jaar 2023)

INTERVISIES / INLEEFSESSIES / VERWENDAG
--

Tijdens de intervisie-bijeenkomsten, een viertal keren per jaar, is elke vrijwilliger welkom, welke ook zijn of haar taak is binnen Vonkel. Het is het moment om vragen te stellen omtrent moeilijke casussen, indringende situaties, persoonlijke bedenkingen bij de werking van Vonkel, privé situaties die interfereren met het leven in Vonkel en... Er zijn altijd mensen van het bestuur en van het medisch team aanwezig om waar mogelijk een helpend antwoord of een ondersteunende tip te bieden.

Naast deze intervisiemomenten organiseren we ook activiteiten die de vrijwilligers kunnen helpen om de bezoekers/patiënten beter te begrijpen. Zo hadden we in 2023 de autisme-inleefsessies, gegeven door een ervaringsdeskundige. Het was verrassend en verrijkend. Dankjewel!

In 2024 organiseren we een EHBO cursus met de nadruk op reanimatie en hartmassage. Niet alleen zijn sommige bezoekers/patiënten een jaartje ouder, velen onder de vrijwilligers zijn dit zeer zeker wel. Geen overbodige luxe dus te weten wat te doen bij een hartstilstand bv.

En sedert 2019 (10 jaar Vonkel) verwennen we onze mensen elk jaar met iets leuks/lekkers. In 2023 hadden we een begeleide Graffiti Tour in Gent. Super leuk, zeker het zelf mogen spuiten op de muur (en niet op mekaar of op zichzelf 😊). In 2024 beloven we een samen

zijn waarbij minder fysieke conditie vereist is zodat iedereen zeker kan deelnemen. Het is een gelegenheid om mekaar ook ongedwongen beter te leren kennen.

ONTMOETINGSGROEP VOOR LOTGENOTEN

Het is uiterst belangrijk dat mensen in analoge situaties mekaar vinden om van gedachten te wisselen, om her- en erkenning te vinden... om een steun te kunnen zijn voor mekaar als het onmogelijke toch realiteit wordt. Dit betreft zowel de patiënten zelf als hun belangrijke naasten.

Vlaanderen telt al enkele ontmoetingsgroepen **voor mensen in een euthanasieprocedure**, zoals **Reakiro** in Leuven en in Brugge. (Reakiro.be)

Maar gezien 68 % van alle mensen die in 2023 een procedure wilden opstarten uit Oost-Vlaanderen komt, willen we graag kijken of we in 2024 niet (opnieuw) een ontmoetingsgroep kunnen opstarten in Vonkel. Dit is een moeilijke uitdaging, maar misschien kan zo'n ontmoetingsgroep ervoor zorgen dat bij een aantal mensen de procedure voor hulp bij sterven niet verder gezet wordt na enkele ontmoetingen. Dit zou alvast heel mooi zijn. We hopen dat Reakiro ons een beeld kan geven van wat de ontmoetingen met de deelnemers doen na enkele sessies.

Voor **familie en belangrijke derden van patiënten in een euthanasieprocedure**, is er **Similes**. Deze ontmoetingsgroepen zijn regionaal of worden soms ook online georganiseerd.

Vandaar mijn vraag naar u: hebt u weet van "lotgenoten", mensen die geven om de meest nabije persoon in kwestie, de mama .. die in gesprek willen gaan, met mij op weg willen gaan, met wie ik mijn verdriet, mijn angst, mijn onbegrip, mijn onvoorwaardelijke liefde voor mijn zoon kan delen in een heel kwetsbaar kader. (mail van een mama, januari 24).

Een onthaalmedewerker van Vonkel is tijdens de ontmoetingsmomenten die Similes organiseert, live of online, ook altijd aanwezig. We waarderen deze samenwerking ten zeerste en hopen die te kunnen continueren.

ORGAANDONATIE 2023 / ORGANEN-TEKORT

We zijn ontzettend blij dat onze samenwerking met het UZ Gent ervoor gezorgd heeft dat we een eerste patiënte met euthanasievraag op basis van een psychiatrische problematiek, naar het UZ Gent hebben kunnen doorverwijzen voor orgaandonatie.

Ook in het verleden konden we patiënten naar het UZ Gent verwijzen voor orgaandonatie, maar dan nam het UZ ook de uitklaring van de euthanasievraag op zich. Dit zorgde ervoor

dat veel patiënten, die oorspronkelijk voor orgaandonatie kozen, er toch van afzagen en voor het kleinschalige van Vonkel kozen.

Nu kunnen we de uitklaring zelf doen en als er twee positieve adviezen zijn van een psychiater, de patiënt naar het UZ Gent doorverwijzen. Het transplantatieteam neemt dan de verdere begeleiding op zich. Ook de uitvoering van de euthanasie gebeurt door een arts van het UZ Gent.

Uiteraard betreuren we elke euthanasie en niet in het minst van een relatief jonge patiënt. Maar indien het een euthanasie betreft op basis van een psychiatrische problematiek is de patiënt vaak geschikt voor donatie gezien dikwijls nog relatief jong. Ook is er meestal geen sprake van een chemobehandeling in het verleden welke per definitie een tegen-indicatie is voor donatie van organen. Als na een zorgvuldige uitklaring van de euthanasievraag blijkt dat euthanasie nog het enige menselijke is dat rest, is op de eerste plaats de patiënt blij dat hij nog meerdere levens kan redden. Een meevoelende familie trouwens ook.

Als we weten dat er zoveel wachtenden zijn op een orgaan en dat uit onze bevraging (intakedocument) blijkt dat ongeveer de helft van onze patiënten principieel bereid is tot orgaandonatie, zullen we ons blijven inzetten om die samenwerking verder waar te maken.

We zullen meer vernemen tijdens de uiteenzetting van dr. Martine De Laat in december 2024 in Liberas Gent.

In de daaropvolgende procedure zijn organen aangeboden aan eurotransplant en hebben in de loop van zaterdag en zondag mensen een nieuw levensperspectief gekregen. (mail van UZ Gent 2023)

LAATSTE WIL PIL

Het blijft een hot item. Met fervente voor- en tegenstanders. De Coöperatie Laatste Wil in Nederland is zeker een pionier wat betreft dit gedachtegoed. De sympathisanten dragen **zelfbeschikking in de laatste levensfase** hoog in het vaandel en zoeken een weg opdat de burger **-zonder medische inmenging-** zelf kan beschikken over zijn levenseinde. Hoe dit dan precies vorm moet krijgen, is nog niet duidelijk en in discussie want is ook juridisch een uitdaging met momenteel lopende aanklachten tegen sommigen van de pioniers. Petra de Jong, voormalig directeur van de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig LevensEinde, is dit in oktober 2023 komen toelichten.

Vonkel wil op de eerste plaats op de hoogte blijven van de verdere evolutie. Hoe we ons tot het gedachtegoed willen/moeten verhouden, is nog een open vraag waar we in de nabije toekomst meer aandacht willen aan geven. Een maatschappelijke uitdaging!

Stelden en stellen tentoon:

De Zoldervriendinnen: december 2022 tot juni 2023

Ann Adriaenssens: juni 2023 tot december 2023

Marc De Decker: december 2023 tot juni 2024

Els Monsaert: juni 2024 tot december 2024

De werken zijn te bewonderen op onze website onder Kunst Vonkelt.

Tony Van Loon, een kunstminnende ziel, geeft telkens een inleiding op de werken van de kunstenaar en bedient zich daarbij graag van wat poëzie:

Toen we samen gingen zitten, kwam alles goed. Twee mannen, die elkaar niet kenden, maar al pratend zich open stellend voor licht in de spiegel van een duistere spiegel.

Toch licht dus, waarbij ik terecht kwam bij een gedicht waarmee ik deze presentatie wil openen. Een gedicht van Eddy Van Vliet, die ik persoonlijk leerde kennen als een zure advocaat, amper in staat een glimlach te voorschijn te toveren, vol verbittering maar die prachtige verzen tot woorden wist te brengen.

Ik citeer hem: :

*Dood. Heb geen angst. Talm niet
voor mijn deur. Kom binnen.
Lees mijn boeken. In negen van de tien
kom je voor. Je bent geen onbekende.*

*Hou mij niet voor de gek met kwalen
waarvan niemand de namen durft te noemen.
Leg mij niet in een bed tussen kwijlende
kinderen die van ouderdom niet weten
wat ze zeggen.
Klop mij geen geld uit mijn zak
voor nutteloze uren in chique klinieken.*

Veeg je voeten en wees welkom.

(inleiding op de werken van Marc De Decker 27 januari 2024)

Alle lezingen gaan door in Liberas Gent, Kramersplein 23.

Parking Sint Pietersplein is vlakbij.

Van 13.30u tot 16u

Inschrijven niet nodig

Van harte welkom

LEZINGEN 2023

28.01.23 Monica Verhofstadt licht haar doctoraatsthesis toe: **‘Euthanasia in the Context of Adult Psychiatry: Walking the Tightrope between Life and Death’**.

Zij licht bovendien een tipje van de sluier op van haar komende onderzoeksprojecten.

Monica is psychologe, postdoctoraal onderzoeker, ervaringsdeskundige en voormalig intaker in Vonkel. Zij is bovendien een van de eerste bezoekers die Vonkel over de vloer kreeg en die in Vonkel beroep kon doen op een buddy.

18.03.23 ALGEMENE VERGADERING met liederen voorbij de troost

Pieter De Praetere, professionele contratenor en goede vriend, zingt voor ons liederen van J.S.Bach en tijdgenoten. Begeleiding: Thomas Langlois met luit en theorbe.

Tijdens het officiële gedeelte van de A.V. zullen we aan de hand van het **Jaarverslag 22** het voorbije Vonkeljaar en de activiteiten van het komende jaar toelichten.

We maken ruimtelijk tijd voor vraag en antwoord.

Bij een glaasje en een hapje van onze warme bakkers, is er tijd om mekaar te ontmoeten.

10.06.23 Marc Cosyns

De euthanasiewet in verandering? En welke zijn je patiëntenrechten bij het Levens einde.

Van 17 tot 21 oktober 22 organiseerde de Federale Overheid ‘De week van de patiënt’ in de vorm van vijf themadagen. Interessante tekst in aanloop van de lezing: <https://www.marccosyns.eu/2013/wp-content/uploads/2022/11/Week-van-de-patient-aangepaste-versie-VONKEL-1.pdf>

Tony Van Loon leidt het kunstwerk in van Ann Adriaenssens..

21.10.23 Petra de Jong

Voormalig directeur van NVVE, Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig LevensEinde, heeft inmiddels ook de pen neergelegd als bestuurslid van de Coöperatie Laatste Wil.

Zij heeft het met ons over een zeer controversieel thema:

‘De laatste wil pil’

Stand van zaken bij de noorderburen

Ontwikkelingen in Nederland bij euthanasie en de autonome route.

09.12.23 Walter Van Steenbrugge: OPERATIE KERK. Gezien nog (zeer) heet van de naald, willen we de gelegenheid niet laten voorbij gaan om meester Walter Van Steenbrugge zijn boek en de maatschappelijke relevantie van Vonkel te horen toelichten

LEZINGEN 2024

27.01.24 Hoe kunnen we elkaar beter ondersteunen bij verlies en rouw?

Troost in een Compassionate Community.

Verrassende initiatieven: samen met prof. Kenneth Chambaere (UGent-Brussel), Alison van Winkel Splinter Gent, en Pieter, oprichter van Reveil, gaan we samen rond de tafel zitten. Het taboe rond sterven opheffen, betekent ook dat er meer ruimte komt om mekaar begripvol nabij te zijn bij het verlies van een dierbare.

23.03.24 **Algemene Vergadering**

We zetten het thema rouw verder.

Mayke brengt een hommage aan alle mensen die Vonkel heeft mogen ontmoeten en al overleden zijn. Met beelden van Amy en Johan op de achtergrond, brengen Hedwig (weduwe van Johan) en Tony teksten uit Johans postuum uitgegeven gedichtenbundel. Het is met een dankbaar en warm hart dat we de inspiratie van allen laten verder leven in de werking van Vonkel.

Tijdens het officiële gedeelte van de A.V. zullen we aan de hand van het Jaarverslag 2023 het voorbije Vonkeljaar overlopen en de activiteiten van het komende jaar 2024 toelichten mét een belangrijk toemaatje! We maken rijkelijk tijd voor vraag en antwoord.

Bij een glaasje en een hapje van onze warme bakkers, is er tijd om mekaar te ontmoeten.

01.06.24 **Autisme en Lijdensdruk... en hoe het zitten in een onzichtbare rolstoel tot levenseindevragen kan leiden.**

Lieve Thienpont heeft het nogmaals over haar stokpaardje Autisme en wil dit laten toelichten door Ilse, ervaringsdeskundige.

26.10.24 **Monica Verhofstadt en wie krijgen we in Vonkel over de vloer.**

De 'psychiatrische patiënt met een euthanasievraag' bestaat niet: een verkenningstocht naar diverse profielen van mensen met een euthanasievraag op basis van een psychiatrische problematiek.

We zijn blij dat de zorgvuldig bijgehouden cijfers van Vonkel kunnen bijdragen tot meer wetenschappelijke kennis doordat Monica zich met heel veel toewijding over die cijfers ontfermt.

14.12.24 **Euthanasie en Orgaandonatie**

Een jonge vrouw met ondraaglijk en perspectiefloos lijden door een psychiatrische problematiek wilde orgaandonatie na haar overlijden en voor het eerst hebben we dat vanuit Vonkel in samenwerking met het UZ Gent mogelijk kunnen maken.

Dr. Martine De Laat van het UZ Gent komt deze samenwerking toelichten. En we hopen ook te mogen vernemen van een dicht familielid hoe het verwerkingsproces inmiddels binnen de familie is verlopen.

Met dank aan de mensen van Liberas voor hun immer vriendelijke en bereidwillige ontvangst !

VONKEL EN DE MEDIA

We hebben niet alleen de lezingen door Vonkel georganiseerd, ook worden we regelmatig gevraagd voor interviews, voor binnen- en buitenland.

Het betreffen interviews die rechtstreeks uitgezonden worden in radioprogramma's of ze verschijnen in de krant, wetenschappelijke artikels, bachelor- en masterproeven, in wetenschappelijke boeken omtrent het levenseinde, ...

Ook krijgen we regelmatig bezoek in Vonkel, soms van ver over de grenzen, Australië bv om inspiratie op te doen en deze informatie mee te nemen in de hoop er in eigen land iets mee aan te kunnen vangen.

Al meermaals is het werk van Vonkel inspiratiebron geweest voor artistieke evenementen.

Het doet ons goed te weten dat het gedachtegoed in Vonkel met name het zelf kunnen kiezen voor een serene dood, binnen de externe mogelijkheden die ons geboden worden, in allerlei gedaantes de mensen bereikt.

We geven hier een greep uit nieuwsmeldingen: het droevige verhaal van Shanti en Ellien laat niemand onberoerd:

Shanti De Corte was een Belgische vrouw die in 2022 overleed door wettelijke euthanasie wegens ondraaglijk psychisch lijden als gevolg van de terroristische aanslagen op de luchthaven van Zaventem in 2016.

[Postuum – Shanti De Corte – Alles was voor Shanti onhaalbaar geworden – Amor Mundi \(bobgermeys.be\)](#)

Activiteiten: <https://www.tvooost.be/nieuws/vzw-vonkel-24-jaar-is-heel-jong-maar-soms-kampen-ze-al-de-helft-van-hun-leven-met-donkere-gedachten-155446>

Vzw Vonkel: "24 jaar is heel jong, maar soms kampen ze al de helft van hu...

Ja, het verhaal van Ellen, iemand van 24 jaar die kiest voor euthanasie, is heel uitzonderlijk. Dat zeggen ze bij Vonkel, een vzw waar mensen terecht kunnen als ze...

www.tvooost.be

VOER VOOR LEZERS

Een greep uit boeken 2023-2024 omtrent leven en levenseinde.

Opera+ie Kerk, of hoe justitie knielde voor de kerk in operatie kelk en het euthanasieproces. Walter Van Steenbrugge. Pelckmans, 2023

Doodgewoon. Barbara Ceuleers, Ertsberg, 2024

De mooiste euthanasie, het verhaal van ons verhaal. Jo Van Hoecke. Eigen beheer, 2024.

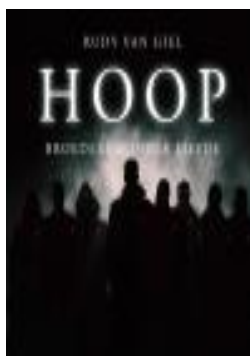
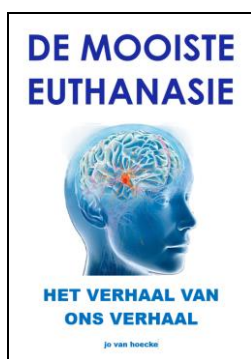
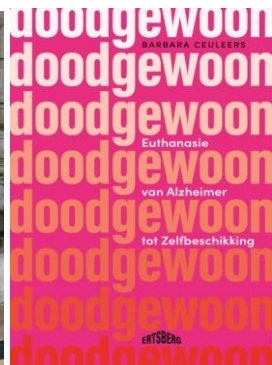
De duivel in elk van ons. Christophe Bussch. Borgerhoff & Lamberigts, 2023

Hoop. Broeders zonder liefde. Rudy Van Giel. Ertsberg, 2024

De euthanasiewet 20 jaar, een evaluatie. Thierry Vansweefelt, Evelien Delbeke. Intersentia, 2023

Laat me gaan, euthanasie bij psychische aandoeningen. Menno Oosterhoff, Kit Vanmechelen, Esther Beukema. Lucht, 2023

Dat is goed dokter, maar kan het niet wat eerder? Ab Vriethoff. U2pi BV, 2023

Die arts, die Shanti niet in de steek gelaten heeft, is Koen Verhofstadt. Huisarts, Coördinerend en Raadgevend arts (CRA) in vzw Domino Gent, LEIF-arts en als onafhankelijke arts verbonden aan Vonkel. Hij was dus de dokter die Shanti haar rust gaf, ondanks de klacht:

‘Bij Vonkel zijn we vaak getuige van zwaar psychisch lijden, over de jaren heen –ook bij jonge mensen. Ik denk spontaan aan een meisje, dat op jonge leeftijd misbruikt werd waardoor ze al sinds haar twaalfde in de jeugdpsychiatrie zit. Ze is nu negentien en ze lijdt dus al meer dan de helft van haar jonge leven... En zo gebeurt het dus dat ook jonge mensen voor euthanasie kiezen, omdat hun psychisch lijden ook al op jonge leeftijd ondraaglijk wordt. En zo ook bij Shanti. Zonder inhoudelijk uit te weiden over haar dossier – dat behoort tot het beroepsgeheim – kan ik zeggen dat alle voorwaarden om over te gaan tot euthanasie bij haar zeker vervuld waren. Ik heb ze een achttal keer gezien, gespreid over een periode van twee à drie jaar. We zijn dus zeker niet over één nacht ijs gegaan.

Uit Doodgewoon van Barbara Ceuleers, na interview met Koen

Hat assisenproces beroerde de publeke opinie. Ontelbaar veel artikels werden erover geschreven, vooraanstaande editorialisten kropen ervoor, tijdens en na de zittingen, in hun pen.

‘Een veroordeling zou conservatieve politici munitie leveren om de hele wetgeving opnieuw op de politieke agenda te zetten, en meteen ook op de helling’, schreef Jan Segers in *Het Laatste Nieuws* van 22 januari 2020, twee dagen na de opening van de debatten. ‘Dat zou niet fair zijn. Het proces-Tine Nys kan an sich nooit een aanleiding zijn om het verworven recht op euthanasie bij ondraaglijk psychisch lijden in vraag te stellen. Daarvoor is dit geval te specifiek. Laat het geen showcase worden. Laat dit het proces-Nys zijn, niet meer of niet minder. Laat dit niet het proces van de euthanasie zelf zijn. Het is niet de wet die in Gent terecht staat;’ Een week later zou Segers in dezelfde krant sereen getuigen over het afscheid van zijn vader, die zelf om euthanasie had verzocht.

Uit Opera+ie Kerk van Walter Van Steenbrugge

Het doel van deze bijdrage was de aandacht te vestigen op het vele toegevoegde lijden van de patiënt door een te strenge, strikt medische benadering van levenseindevragen van patiënten met een psychiatrische problematiek. Het is een moeilijke evenwichtsoefening om bij de uitklaring van een euthanasievraag het menselijke aan het wettelijke te koppelen. Uiteindelijk zijn er binnen de psychiatrische hulpverlening zoveel verschillende interpretaties mogelijk van ‘ongeneeslijk’, ‘uitbehandeld zijn’, ‘redelijkheid’, ‘ondraaglijk lijden’, dat de uitkomst van de uitklaring erg afhangt van de basisattitudes van de uitklarende arts ten aanzien van het zelfbeschikkingsrecht van de patiënt. Om uiteindelijk een antwoord te geven op de vraag wat te veranderen in de huidige Euthanasiewet, zou ik drie woorden willen toevoegen aan de meest bediscussieerde zin in de huidige Euthanasiewet. De patiënt moet zich in een – VOOR DE PATIENT – medisch uitzichtloze toestand bevinden van aanhoudend en ondraaglijk fysiek of psychisch lijden dat niet gelenigd kan worden, en dat het gevolg is van een ernstige, door ongeval of ziekte veroorzaakte aandoening. Het is een oproep om de lijdende patiënt meer te horen wanneer hij, met redelijke argumenten omkleed, aangeeft dat zijn lijdensweg moet stoppen. In de hoop dat we veel toegevoegd lijden kunnen vermijden.

Een bijdrage van Lieve Thienpont uit **De Euthanasiewet 20 jaar van Thierry Vansweevelt en Evelien Delbeke**

FINANCIËLE INFORMATIE 2023

FINANCIËLE INFORMATIE 2023

UITGAVEN

Huur pand	€ 13.861,44
Pand kosten	€ 1.481,81
Nutsvoorzieningen	€ 3.260,59
Telenet	€ 1.023,80
IT	€ 1.262,03

Boeken	€ 290,38
Administratie/verzend	€ 1.092,26
Kantoorbenodigdheden	€ 134,23
Drukwerk	€ 1.607,27
Verzekeringen	€ 3.164,46

Boekhouding	€ 3.390,42
Parkeerkosten	€ 2.160,09
Verplaatsingskosten	€ 1.207,40
Algemene kosten	€ 4.173,94
Lonen-Loonkosten	€ 12.834,06
Lezingen	€ 98,50

TOTAAL € **51.042,68**

Saldo € **-15.449,04**

INKOMSTEN

Huur DMM	€ 4.593,00
Gebruiksvergoeding infrastructuur	€ 1.200,00
Giften	€ 22.979,34
Subsidies	€ 5.123,04
Boeken	€ 592,57

Opleidingen	€ 689,50
Legaat	
Schenking verkoop kunst	€ 180,00
Terugbetalingen	
Verzekeringen/andere	€ 236,19

€ **35.593,64**

Onze giften zijn boven de 20 000 euro uitgestegen. Samen met de subsidies van de Vlaamse Overheid (autonome vrijwilligersorganisatie) en de huurcompensatiepremie van de stad Gent kunnen we wat er van ons verwacht wordt door de vele hulpvragers blijven waarmaken.

**BEDANKT VOOR ALLE FINANCIËLE STEUN
WE HEBBEN DIE BROODNODIG**

Ambities 2024

BEGROTING 2024

UITGAVEN

Huur pand	€ 14.000,00
Pand kosten	€ 2.500,00
Nutsvoorzieningen	€ 4.000,00
Telenet	€ 1.500,00
IT	€ 1.500,00

Boeken	€ 500,00
Administratie/verzending	€ 1.000,00
Kantoorbenodigdheden	€ 500,00
Drukwerk	€ 2.000,00
Verzekeringen	€ 3.500,00

Boekhouding	€ 1.500,00
Parkeerkosten	€ 2.500,00
Verplaatsingskosten	€ 1.500,00
Algemene kosten	€ 4.000,00
Lonen-Loonkosten	€ 14.000,00
Lezingen	

TOTAAL € 54.500,00

€ -

INKOMSTEN

Huur DMM	€ 6.000,00
Gebruiksvergoeding infrastructuur	€ 1.200,00
Giften	€ 25.000,00
Subsidies	€ 10.000,00
Boeken	€ 500,00
Extra activiteiten (chambre d'amis - verkoop kunst,..)	€ 11.800,00

€ 54.500,00

De twee belangrijkste aandachtspunten zijn ons huis en onze vaste medewerker (1dag/week). Want zonder huis ook geen luisterend huis en zonder deze werkkraft kunnen we administratief de vele vragen niet opvangen.

Een derde maar even belangrijk aandachtspunt zijn de wachttijden. Om deze te verkorten hebben we nog meer betrokken artsen nodig, voornamelijk psychiaters en uitvoerende artsen. Meer artsen betekent ook meer administratief werk en daarom willen we ook de betaalde uren van de administratief medewerker kunnen uitbreiden. Onze ploeg vrijwilligers kan immers de administratieve overlast niet opvangen.

Met andere woorden, nog meer centen zijn welkom!

**Elke financiële steun is welkom en helpt ons onze doelstellingen verder te verwezenlijken.
Vzw Vonkel - BE63 0682 4864 7908**

**Met een minimum storting van 40 €/per jaar word je opgenomen in de steungroep
'Sympathisant van Vonkel'.**

Fiscaal attest mogelijk mits storting van minstens 40 €

CONSULTATIES VONKEL 1 januari 2023 – 31 december 2023

179 nieuwe patiënten = 231 consultaties
gemiddeld aantal nieuwe dossiers 2015 - 2022 / jaar = 129

Aanmelding	#	%
Actuele euthanasievraag	127	70.9
Prospectieve euthanasievraag	48	26.8
Hernieuwde euthanasievraag	0	0.0
Onzeker	4	2.2

Gender	#	%
Vrouw	111	62.0
Man	66	36.9
Genderneutraal	2	1.1

Leeftijdscategorie	#	%
18-29 jaar	37	20.6
30-39 jaar	33	18.4
40-49 jaar	27	15.0
50-59 jaar	32	17.9
60-69 jaar	23	12.8
70-79 jaar	11	6.1
80-89 jaar	10	5.6
90-99 jaar	5	2.8
Minder dan 18	1	0.6

Aandoening ¹	#	%
Psychiatrisch	112	62.6
Somatisch	19	10.6
Geriatrisch	12	6.7
Combinatie	36	20.1

Woonsituatie	#	%
Alleen	118	65.9
Samenwonend	49	27.4
WZC	7	3.9
Begeleid wonen	4	2.2
FPC	1	0.6

ASS ²	#	%
Diagnose	27	15
Vermoeden	71	40

Einduitkomst	#	%
Ongoing	123	68.1
On hold	45	25.1
Euthanasie	9	5.0
Suicide	2	1.1

Geografisch	#	%
Oost-Vlaanderen	121	67.6
Antwerpen	25	14.0
West-Vlaanderen	14	7.8
Vlaams Brabant	16	8.9
Limburg	2	1.1
Nederland	1	0.6

Verwijzingen	#	%
Eigen Initiatief	47	26.5
Psychiater	44	24.6
Huisarts	43	24.0
Andere hulpverlener	36	20.1
Familie/vrienden	9	5.0

¹ De aandoening is heel vaak een gecombineerde problematiek: psychisch/fysiek. We weerhouden het ziektebeeld dat het meeste bijdraagt aan de hoge lijdensdruk die leidt tot een euthanasievraag, tenzij het zeer uitgesproken een combinatie van factoren betreft.

² ASS (Autisme Spectrum Stoornis):

Sedert 2018 nemen we een AQ (Autisme Quotiënt)-50 - vragenlijst af bij intake, uiteraard op vrijwillige basis en indien nog relevant. Zo hebben we een meer objectief criterium om een aanbeveling te doen zich verder op autisme te laten testen in de hoop dat er meer gerichte hulp kan aangeboden worden. Wanneer iemand 26 scoort of hoger, spreken we van een vermoeden van ASS. Score 36 of hoger is al eerder een aanwijzing voor ASS. De anderen hebben reeds een diagnose ASS bij intake.

BEREID TOT ORGAANDONATIE? JA= 79 / NEEN= 79 / ONBEKEND= 21

Bij benadering is de helft van de patiënten bereid de organen af te staan na het overlijden. In 2023 hebben we voor het eerst een patiënte na uitklaring van de euthanasievraag in Vonkel naar het transplantteam van het UZ Gent kunnen doorverwijzen. Dit betekent dat we in de toekomst de handen in elkaar kunnen slaan om meer orgaandonaties tot een goed einde te brengen zodat meer patiënten wiens leven ervan afhangt, kunnen geholpen worden.

We zijn ons bewust van het kwetsbare van de motivatie voor orgaandonatie. Levens willen redden op zich, is niet de juiste motivatie om te willen overlijden. De motivatie van patiënten om organen te doneren, wordt niet enkel binnen Vonkel getoetst, maar ook nog door een psychiater van het UZ Gent.

SEKSUEEL MISBRUIK VOOR DE LEEFTIJD VAN 16 JAAR? JA= 55= 32 % FYSIEK GEWELD VOOR DE LEEFTIJD VAN 16 JAAR JA= 73= 42 %

32 % van het aantal patiënten geeft aan seksueel misbruikt te zijn voor de leeftijd van 16 jaar. Dit is schrikwekkend veel. Opvallend is het gegeven dat veel patiënten aangeven dat er slechts op latere leeftijd daarvoor aandacht of behandeling is geweest.

Het is zelden dat deze seksuele traumata alleenstaand zijn, meestal zijn ze deel van een zeer problematische opvoedings- of thuissituatie met verregaande gevolgen op volwassen leeftijd. Hoewel niet altijd overlappend, is het wel veelal deel van het fysiek geweld waarvan 42% van de patiënten aangeeft slachtoffer te zijn geweest voor de leeftijd van 16 jaar.

Als we dit koppelen aan 55 % van de patiënten waarbij een diagnose van of een vermoeden van autisme wordt vastgesteld, dan begrijpen we misschien ook beter waarom dit bij een aantal patiënten leidt tot een euthanasievraag. We weten inmiddels immers dat traumata in het algemeen minder goed verwerkt geraken door mensen met autisme. En bovendien lopen mensen met autisme meer risico slachtoffer te worden van seksueel misbruik gezien zij het vaak moeilijker hebben om intenties van mensen in te schatten of om de lichaamstaal van anderen te lezen.

ALLEEN WONEN: 66%

Het aantal patiënten dat aangeeft alleen te wonen, stijgt ieder jaar. Betreft 66% voor 2023. In 22 was dat 53 %. Velen drukken uit dat het vereenzaamd zijn, meespeelt in hun overweging om euthanasie te vragen. 'Zou niet mogen...' horen we vaak. Klopt, maar het is voor velen een harde realiteit die vaak vele oorzaken kent en vaak moeilijk tot soms niet te verhelpen is.

FINANCIELE PROBLEMEN: NEEN= 99= 54.4% JA= 24= 13.5% IK VREES ERVOOR= 46= 27.0% ONBEKEND= 10= 5.3%

Het spreekt voor zich dat we er kunnen van uitgaan dat de sociale aspecten van de hulpvragers mee een rol spelen. De hoge percentages van mensen die alleen wonen nml 66% en van hen die aangeven dat er financiële problemen zijn of er voor vrezen nml 40%, overtuigen ons van dit uitgangspunt.

Het is belangrijk dat er meer wetenschappelijk onderzoek gebeurt omtrent deze populatie zodat er nog veel efficiënter hulp kan geboden worden aan mensen die het psychisch al zwaar hebben en dan ook nog eens moeten omgaan met de gevolgen ervan zoals armoede en eenzaamheid.

27 VRAGEN UIT HET BUITENLAND

We krijgen nog altijd meer dan twee vragen gemiddeld per maand uit het buitenland. Zoals reeds herhaaldelijk aangegeven, kunnen we tot onze spijt geen hulp bieden. Het doet hartzeer want de vragen zijn soms bijzonder schrijnend.

Today, he is in extreme pain and no longer has any resilience or hope of getting out of it and living a life free from the pain that has become intolerable day by day. He has already made unsuccessful suicide attempts, due to his survival instinct taking over and a fear of not succeeding and of making this intolerable situation even worse. He would like to be able to put an end to this suffering as painlessly and with as much dignity as possible. I'm writing to you knowing that nothing is possible in France where we reside,
(mail 2024, a patient's brother)

TOELICHTING CONSULTATIES / SUICIDE / WACHTTIJDEN / NETWERK

Alle cijfergegevens zijn aangegeven tot zover ons bekend en dus onder voorbehoud en betreffen de patiënten die in 2023 een intake hebben gekregen. De gegevens van het gehele patiëntenbestand verzamelen we om de 5 jaar. Cfr jaarverslag 2020 waarbij alle gegevens 2015-2020 zijn weergegeven. Een volgend overzicht is voorzien in het jaarverslag 2025.

Hoewel we in 2022 met succes het aantal nieuwe patiënten met euthanasievraag konden reduceren, zien we integendeel in 2023 terug een forse stijging. Namelijk 179 intakes, is 50 meer dan het gemiddeld aantal van 129 nieuwe dossiers tussen 2015 en 2022.

Zoals reeds vermeld is dit geen reden tot pessimisme. Als je ziet dat eind 2023 (slechts) 9 patiënten euthanasie kregen en de andere vragen on hold staan of ongoing zijn, kunnen we veronderstellen dat dit zich zou moeten laten voelen in de suïdecijfers. Onze patiëntenpopulatie is immers gekenmerkt door een zeer hoog suïciderisico. De vaststelling is dus dat veel meer mensen, en dan voornamelijk jongeren met een psychiatrische problematiek, een euthanasievraag stellen in Vonkel. De reden tot optimisme is dat je met een euthanasievraag aan de slag kan, met een gelukte suïcide niet meer.

Dit was helaas het geval bij 2 suïcidale veertigers, die de een iets langer dan een maand, de ander iets korter dan een maand, moesten wachten op een intake. Een maand te lang, zo bleek... Wij betreuren dit ten zeerste, maar bij sommigen staat het water al tot aan de lippen vooraleer ze ons aanspreken, zodat we niet tijdig de nodige hulp kunnen bieden. We geven wel de nummers van de zelfmoordlijn en van teleonthaal mee, maar ook dat heeft helaas niet geholpen.

Het illustreert hoe nefast de steeds langer wordende wachttijden kunnen zijn. We hebben elk jaar

niet alleen de nieuwe aanvragen, maar ook de ongoing dossiers sedert 2015.

Het medisch team doet haar uiterste best om de mensen zo vlug als mogelijk in hun vragen bij te staan. Tegelijk willen we het ook goed blijven doen en dat vraagt tijd.

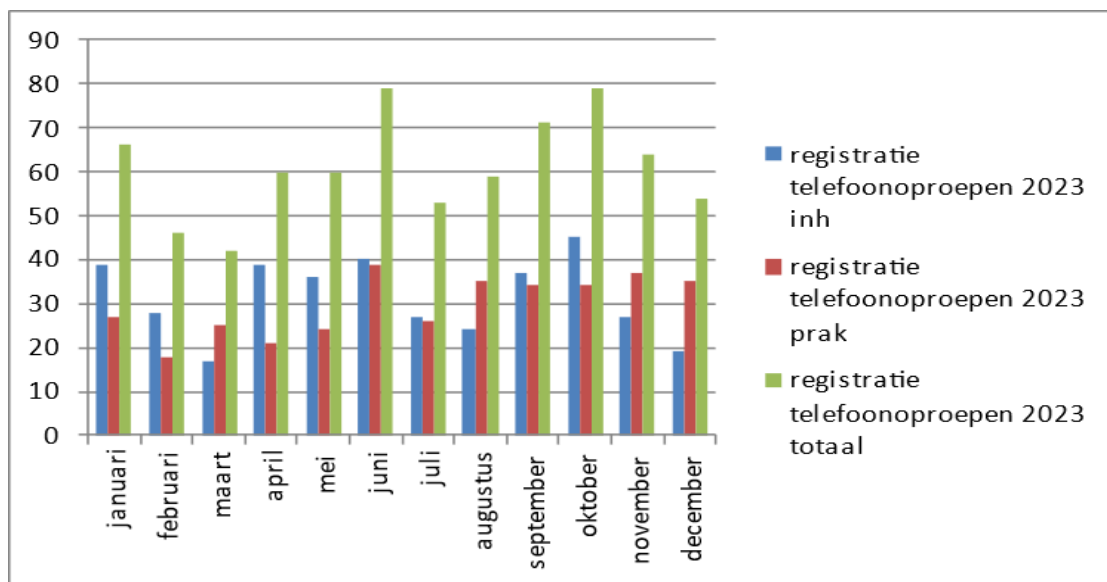
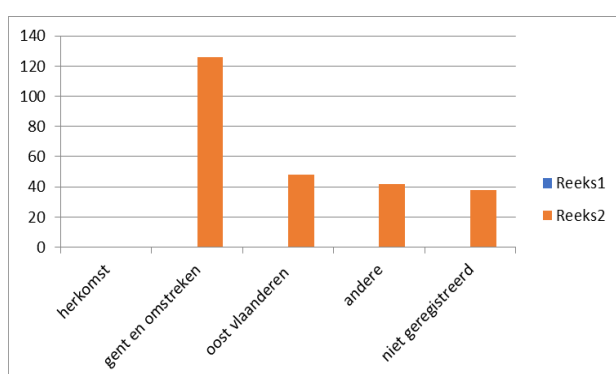
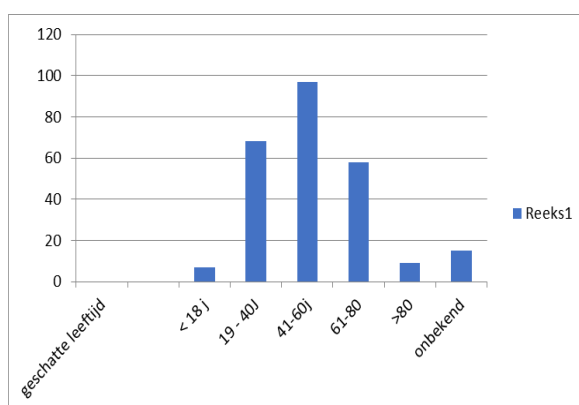
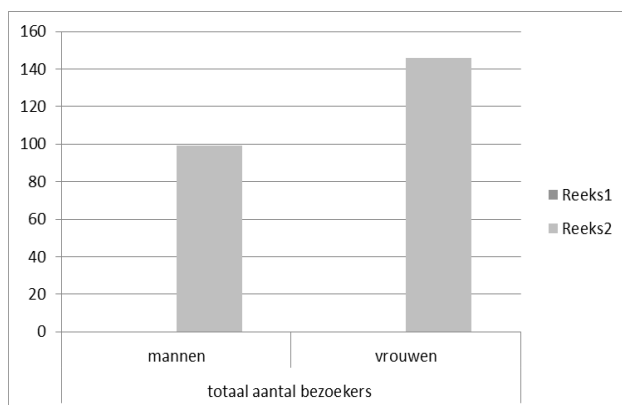
Een medisch team met vijf intakers en zeven betrokken artsen, is dus duidelijk niet voldoende om de wachttijden onder controle te houden. Daarom zetten we steeds meer in op het vormen van een netwerk aan artsen buiten Vonkel die ook euthanasievragen willen uitklaren en desgevallend ook een euthanasie willen uitvoeren.

Vanuit een katholiek ziekenhuis kregen we volgend bericht: *na uw uiteenzetting zijn we de dialoog met de raad van bestuur van de broeders van liefde aangegaan. We hebben onze verzuchtingen omtrent het huidig beleid kunnen brengen. Het proces wordt verder opgenomen om tot een richtlijn te komen die in lijn is met de wet en onze deontologie.*

We hopen dus op termijn de volledige procedure binnen ons ziekenhuis te kunnen uitvoeren om zo mee de druk van Vonkel te halen.

We zien dus wel degelijk wezenlijke veranderingen in de mindset omtrent de euthanasievraag binnen de psychiatrische ziekenhuizen. We zien trouwens dat de verwijzingen vanuit de katholieke ziekenhuizen alsmear toenemen. Dit is een eerste zeer belangrijke stap, maar het ware dan ook logisch dat in de toekomst de vragen ook binnen de reguliere zorg zouden kunnen opgenomen worden.

ONTHAAL VONKEL 1 januari 2023 - 31 december 2023

TOELICHTING ONTHAAL

Het aantal bezoekers in het onthaal van Vonkel blijft stijgen. In 2021 waren het er 59, in 2022 kregen we 180 bezoekers over de vloer en 245 in 2023! Onze onthaalmedewerkers, die altijd met 2 op post zijn, werken zich uit de naad om iedereen een luisterend oor te bieden en iedereen zo correct als mogelijk te informeren. De mensen moeten geen afspraak maken en alle informatie wordt anoniem geregistreerd. Dit maakt het onthaal ook zeer laagdrempelig, wat uiteraard ook de bedoeling is.

Overigens zijn er weinig trendverschillen in wie zich aanbiedt. We zien meer vrouwen dan mannen, maar dat is te veralgemenen in de geestelijke gezondheidszorg. Vrouwen vragen blijkbaar vlugger hulp. Dit reflecteert zich ook in het feit dat de suïdecijfers bij mannen beduidend hoger liggen, hoewel dit verschil de laatste jaren afneemt. Wat de leeftijd betreft zien we dat relatief jonge mensen het onthaal bezoeken, in 2023 was 70% jonger dan 60 jaar. Het valt op te merken dat bij de uitgevoerde euthanasieën het overgrote merendeel boven de 60 jaar ligt. De juiste cijfers van alle uitgevoerde euthanasieën in België kan je terug vinden in de rapporten van LEIF op hun website: www.leif.be.

49% van onze bezoekers komt uit Gent en omstreken en 16% uit andere regionen van Oost Vlaanderen. Dat betekent dat toch nog 35% van buiten Oost Vlaanderen komt. Gezien er in het hele Vlaamse land LEIFpunten zijn, vermoeden we dat het de aard van de populatie is die ervoor zorgt dat men in Vonkel terecht komt, nl jongere mensen en veel psychiatrische problematiek.

Meer dan de helft (54,3%) wordt verwezen vanuit de zorgsector waarvan 20.4 % door de huisarts en 18.4 % door de psychiater. We zien dus steeds meer verwijzingen door de reguliere zorgsector. De doelstelling van Vonkel om zich zo vlug als mogelijk overbodig te maken, is dus nog lang niet bereikt.

We vermoeden dat veel mensen het bestaan van de LEIFpunten en van de LEIFbrochure nog niet kennen. Deze brochure is gratis verkrijgbaar bij je apotheek, de LEIFpunten, huizenvandeMens en heel wat gemeenten. Ook is er de LEIFlijn 078 15 11 55.

De LEIFlijn is bereikbaar op alle werkdagen, tussen 9 en 17 uur

Buiten deze uren kan u met uw vragen ook terecht op info@leif.be ...

RWS (Recht op Waardig Sterven) heeft in Vonkel een onthaalmoment voor haar leden. Gezien de verplaatsing Antwerpen-Gent, werken zij enkel op afspraak.

We danken onze collega's voor de prettige samenwerking en de geldelijke steun.

03/2725163 info@rws.be www.rws.be

Dit verslag wordt op 23.03.24 ter goedkeuring voorgelegd op de statutaire Algemene Vergadering van Vzw Vonkel met dank aan alle vrijwilligers en sympathisanten die aan het verslag hebben meegewerkt.